

PARLAMENTARNI ODBOR ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE

EVROPSKA UNIJA - SRBIJA

Peti sastanak

22-23. septembar 2016. godine

Beograd

DEKLARACIJA I PREPORUKE

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Srbije (POSP) održao je svoj peti sastanak od 22. do 23. septembra 2016. godine. Sastanku su kopredsedavali Edvard KUKAN, ispred delegacije Evropskog parlamenta, i Vladimir ORLIĆ, ispred delegacije Narodne skupštine Republike Srbije

U razmeni stavova sa Odborom učestvovali su:

- Nj.E. gđa Dagmar Repčekova, ambasadorica Slovačke u Srbiji, u ime Predsedavanja Savetom Evropske unije;
- Nj.E. g. Majkl Davenport, šef Delegacije Evropske unije u Srbiji, u ime Evropske komisije;
- gđa Ksenija Milenković, v.d. direktora Kancelarije za evropske integracije, u ime Vlade Republike Srbije.

Članovi Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje razmatrali su sledeće teme:

- Aktuelno stanje pristupnih pregovora i odnosa EU-Srbija;
- Ekonomski razvoj;
- Reforma pravosudnog sistema, osnovna prava i slobode, uključujući slobodu medija;
- Dijalog o normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine;
- Spoljna, bezbednosna i odbrambena politika i saradnja;
- Predstavljanje izveštaja Revizorskog suda „IPA na zapadnom Balkanu“, a posebno saznanja u vezi Srbije.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje, u skladu sa članom 7. Poslovnika i članom 125. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropske unije i Srbije, upućuje sledeću Deklaraciju i Preporuke Savetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama Srbije i Evropske Unije:

1. Pozdravlja otvaranje ključnih pregovaračkih poglavlja - 23 (Pravosuđe i osnovna prava) i 24 (Pravda, sloboda i bezbednost) - i izražava žaljenje zbog nepotrebnog kašnjenja sa njihovim

otvaranjem; uvažava sve napore koje je Srbija preduzela radi otvaranja pregovaračkih poglavlja i ohrabruje nadležne institucije da nastave putem reformi kako bi pojačali rast i zapošljavanje, dalje razvili privatni sektor i bavili se ključnim izazovima u javnoj upravi i reformi državnih preduzeća, uz nesmetani razvoj vladavine prava i jačanje drugih evropskih vrednosti; poziva na brzo i delotvorno sprovođenje usvojenih akcionih planova i mera i shodno tome poziva zemlje članice EU da se saglase sa daljim otvaranjem pregovaračkih poglavlja koja su tehnički u potpunosti pripremljena; poziva Evropsku komisiju da Savetu dalje prosleđuje Izveštaje o skriningu preostalih poglavlja, što pre i u skladu sa klauzulom o ukupnom balansu predviđenom Pregovaračkim okvirom;

2. Naglašava da je princip vladavine prava od ključnog značaja i da su temeljni pregovori o poglavljima 23 i 24 osnova u razmatranju reformi koje treba da se izvrše u oblasti pravosuđa, ljudskih prava i unutrašnjih poslova; ističe vitalni značaj nezavisnog pravosuđa; poziva organe vlasti da obezbede svu neophodnu podršku i ubrzano sprovedu nacionalnu strategiju reforme pravosuđa kao što je navedeno u akcionom planu za Poglavlje 23 i da osiguraju nezavisnost pravosuđa;
3. Pozdravlja dobro sprovedene prevremene parlamentarne izbore u aprilu, konstituisanje Narodne skupštine i izbor nove Vlade Srbije; ističe značaj implementacije preporuka iz završnog izveštaja Izborne posmatračke misije OEBS/KDILjP¹(ODIHR), upućujući prvenstveno na njene prioritete preporuke;
4. Pozdravlja kontinuirano angažovanje Beograda u Dijalogu o normalizaciji odnosa sa Prištinom i naglašava da se napredak meri stepenom implementacije na terenu sporazuma postignutih u procesu Dijaloga; pohvaljuje napore poslovne zajednice na normalizaciji odnosa; izražava stav da je potpuna normalizacija u odnosima između Beograda i Prištine važan uslov za pristupanje Srbije Evropskoj uniji, kao što je navedeno u Pregovaračkom okviru o pristupanju Srbije Evropskoj uniji; poziva obe strane u Dijalogu da u potpunosti primene sve sporazume u skladu s prethodnim preporukama POSP; poziva obe strane da intenziviraju borbu protiv organizovanog kriminala;
5. Uvažava značajne napore srpskih vlasti u rešavanju tekuće migranske krize i snažno podržava neprekidan humanitarni odziv Srbije i značajne aktivnosti preduzete radi obezbeđivanja što boljih prihvatnih centara za hiljade izbeglica na svojoj teritoriji; naročito skreće pažnju na činjenicu da se Srbija još uvek bori sa ilegalnom migracijom kroz formalno zatvorenu Balkansku rutu, i poziva na dodatnu pažnju u tom pogledu; pozdravlja spremnost EU da pojača humanitarnu i finansijsku pomoć Srbiji, usled neprekidnog, ogromnog pritiska izbeglica, i apeluje da se nastavi ovakav vid podrške;
6. Konstatuje da su potrebni veći naponi Srbije u cilju postepenog usklađivanja njene spoljne i bezbednosne politike sa politikom Evropske unije, uključujući politike i zajedničke stavove država članica Unije; napominje da veća usklađenost u oblasti spoljne i bezbednosne politike može dodatno da ojača poverenje između Srbije i država članica; pruža snažnu podršku kontinuiranom učešću Srbije u vojnim i civilnim misijama EU;
7. Uvažava celokupan konstruktivan pristup Vlade Srbije u odnosima sa susednim zemljama; pozdravlja političku Deklaraciju koju su 20. juna potpisali hrvatska predsednica i srpski premijer, u kojoj se obećava ubrzan rad na ključnim nerešenim bilateralnim pitanjima, uključujući

¹ KDILjP - Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava, orig. ODIHR - Office for Democratic Institutions and Human Rights (prim.prev)

najosetljivija pitanja koja se odnose na nestala lica i demarkaciju granica; izražava potpunu sigurnost da će obostrana poštena i brza implementacija Deklaracije predstavljati značajan pomak u odnosima između Hrvatske i Srbije; izražava, međutim, žaljenje zbog nedavne eskalacije napetosti između dve zemlje, koja je pre svega prouzrokovana političkim diskursom tokom izborne kampanje u Hrvatskoj i konstatuje odgovorno i uzdržano ponašanje Republike Srbije; izražava zabrinutost zbog odluke hrvatskih vlasti da ukinu dvojezične table u gradu Vukovaru i da značajno ograniče upotrebu srpskog jezika u lokalnim institucijama; naglašava da proces evropskih integracija i pregovora za sticanje punopravnog članstva ne sme da bude uslovljen rešavanjem isključivo bilateralnih pitanja, iako ističe da dobra regionalna saradnja i dobrosusedski odnosi ostaju preduslov za regionalni prosperitet, stabilnost i mir; naglašava značaj infrastrukturnih projekata u jačanju regionalne saradnje i stabilnosti; pozdravlja ulogu „Berlinskog procesa“ i njegovih rezultata postignutih ovog leta u Parizu.

8. Pozdravlja ekonomske reforme Vlade, kojima je unapređeno stanje budžeta Srbije, povećana stopa zaposlenosti i konsolidovan javni dug; poziva Evropsku komisiju da nastavi da podržava Vladu Srbije u planovima za sprovođenje daljih reformi; ističe da je vladavina prava osnova za stvaranje stabilnog okruženja za razvoj funkcionalne tržišne ekonomije; u pogledu usklađivanja s pravnim tekovinama, pozdravlja restrukturiranje javnih preduzeća u oblasti energetike i železničkog saobraćaja; ističe značaj daljih reformi javnih preduzeća, posebno značaj profesionalnog upravljanja kako bi ih učinili delotvornijim, konkurentnijim i ekonomičnijim; naglašava značaj obezbeđivanja jednakih pravila za sve kompanije koje rade u Srbiji u skladu sa zakonom;
9. Kako bi se povećala svest građana o fondovima EU usmerenim ka Srbiji, poziva Evropsku komisiju i Vladu Srbije da preduzmu koordinisane korake u cilju intenziviranja vidljivosti investicija i sredstava iz budžeta EU;
10. Konstatuje da korupcija i organizovani kriminal predstavljaju prepreku demokratskom, socijalnom i ekonomskom razvoju; ističe značajnu ulogu Agencije za borbu protiv korupcije i Saveta za borbu protiv korupcije, njihovu sposobnost da izvršavaju svoja ovlašćenja u potpunosti, efikasno i bezbedno, kao i značaj njihovih preporuka; pozdravlja politički podsticaj za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i poziva na dalje sprovođenje preporuka Grupe država za borbu protiv korupcije (GRECO); naglašava značaj donošenja konačnih presuda, posebno u visoko profilisanim slučajevima; ističe da finansiranje političkih stranaka mora da bude transparentno i u skladu sa najvišim međunarodnim standardima;
11. Pozdravlja činjenicu da Srbija ima adekvatan pravni i institucionalni okvir za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda; poziva, međutim, sve relevantne zainteresovane strane da spreče svaki mogući napad na pripadnike ranjivih manjinskih grupa i ulože napore da do kraja istraže događaje do kojih je došlo; ističe važnu ulogu nezavisnih državnih organa, vlasti i institucija, uključujući Zaštitnika građana, kao i značaj razmatranja njihovih izveštaja i preporuka; poziva na punu primenu najviših standarda po pitanju prava manjina širom Srbije; pohvaljuje namenski Akcioni plan za nacionalne manjine i poziva na njegovu brzu implementaciju, posebno u oblasti obrazovanja, adekvatne zastupljenosti, službene upotrebe jezika i pravnog statusa nacionalnih saveta nacionalnih manjina; pozdravlja činjenicu da se Parada ponosa održala treću godinu za redom, bez incidenata i nasilja; pozdravlja učešće visokih državnih funkcionera na ovom događaju koji podiže javnu svest o stanju LGBT populacije u zemlji; pruža snažnu podršku vlastima i poziva da aktivno promovišu poštovanje ljudskih prava svih građana, uključujući aktivno učešće tokom čitave godine u kampanjama koje promovišu toleranciju među stanovništvom;
12. Poziva na efikasnu primenu Nacionalne strategije za procesuiranje ratnih zločina, što obuhvata

jačanje organa istrage, tužilaštva i pravosuđa sa ciljem obezbeđivanja proaktivnog pristupa i tajnosti istraga, unapređenja sistema zaštite svedoka i podrške žrtvama i garantovanje prava žrtvama; naglašava da sve zemlje, uključujući i Srbiju, moraju valjano da istraže navode o ratnim zločinima i jednako postupaju sa svim osumnjičenima, ne ostavljajući utisak da neko može biti iznad zakona i bez obzira na nacionalnost osumnjičenih ili žrtava; pozdravlja osnivanje koordinacionog mehanizma između tužilaca za ratne zločine Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine;

13. Poziva na dalje unapređenje stanja u oblasti sloboda izražavanja i medija; naglašava značaj potpune transparentnosti vlasništva medija i finansiranja medija, kao i nediskriminisanje u pogledu državnog oglašavanja; snažno podstiče nepristrasnost, profesionalizam i visok nivo novinarske etike; izražava zabrinutost zbog širenja neistinitih i obmanjujućih informacija o EU u pojedinim medijima, poziva na dalje unapređenje kulture novinarstva i jačanje samoregulatornog sistema i doslednog rada Regulatornog tela za elektronske medije u cilju sprečavanja tabloidizacije medija; poziva na temeljnu istragu svih napada na novinare koji su se dogodili u prošlosti i kontinuirano obezbeđivanje sigurnosti novinara; ukazuje na značajnu ulogu medija na manjinskim jezicima u cilju očuvanja dostupnosti informacija od javnog interesa na maternjem jeziku i značaj neprekidnog prenosa programa na jezicima manjina nakon privatizacije medija u tom pogledu;
14. Pozdravlja tekuću implementaciju reforme javne uprave; ističe potrebu za depolitizacijom i profesionalizacijom javne uprave i potrebu za transparentnijim procedurama zapošljavanja i otpuštanja; pozdravlja tekuće smanjenje broja zaposlenih u javnom sektoru i izražava uverenje da se mnogobrojna srpska administracija može zameniti kompaktnijom, ali efikasnijom javnom službom.
15. Pozdravlja potpisivanje Pariskog sporazuma o klimatskim promenama od strane Srbije i poziva Srbiju i države članice Evropske unije na njegovu što skoriju ratifikaciju; poziva na razvoj jedne ambiciozne strategije o klimatskim promenama u Srbiji, u skladu s Evropskim okvirom o klimatskim promenama i energetici do 2030; ohrabruje srpske vlasti da i dalje transparentno i otvoreno sprovode ovaj proces prema svim zainteresovanim stranama; konstatuje napredak Srbije u usklađivanju sa zakonodavstvom Energetske zajednice; ohrabruje Srbiju da koristi raspoloživa finansijska sredstva iz okvira procesa Zapadni Balkan 6 kako bi preduzela konkretne aktivnosti u ispunjavanju ciljeva vezanih za obnovljivu energiju i energetske efikasnost.